

Előfizetési árak:
 egész évre 4 ft., félre 2 ft.,
 negyedévre 1 ft.
 Egyes szám ára 8 kr.
 Hirdetések mezeikelt árak szerint.

A lap megjelenik minden órá
 törtétkön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Arpad-ut 20.
 hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési penzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Legyen jog, törvény és igazság!

Ujpest, július 20-án.

Szebb, jelentőségtelesebb szavakkal még nem igen lépett államférfiu egy ország kormányának az élére, mint Széll Kálmán, aki politikai bölcsességének és szellemi erejének tudatában, ismerve czéljait, a saját és mások fegyvereit, ország-világ hallatára kimondá: legyen jog, törvény s igazság!

Boldog, a szó legtisztább értelmében boldog az az ország és az a nép, amelynek társadalmi és politikai életében mindenki, szegény és gazdag, a kormánybot és a koldusbot tulajdonosa, a pénz, a toll, a szó és véső hatalma, csak arra törekszik, hogy a jog, a törvény, az igazság minden irányban érvényesüljön!

De vajjon érvényesülhet-e? Vajjon megvalósulhat-e ez a boldogság?

Érvényesülhet és megvalósulhat ott, ahol meg van hozzá a kellő értelmiség és akarat, ahol a társadalmi és politikai pártok nem engedik meg sem az egyeseknek, sem a tömegnek, hogy a jog, a törvény és igazsággal visszaéljenek és a saját elégedetlen szívüknek a jogát, a saját önző lelküknek az igazságát, a saját hiu eszüknek a törvényét helyezték azon jog, törvény és igazság felé, amely a közérzetben, a szabadságban és az alkotmányban gyökeredzik.

Sajnos, az értelmiségnek ezt a tokát, az akaratnak ezt az erejét, a társadalmi osztályoknak és politikai pártoknak ezt az érettségét ugylátszik még nagyon sokan nélkülözni hazánkban, de különösen Ujpesten.

Széll Kálmán miniszterelnök ugyan kiadta a jelszót, a sajtó és a közvélemény lelkesedésének szárnyain végig is röpitette azt az országon s mindenütt egy új korszaknak a napját üdvözölte a nemzet, de az elégedetlen, az önző s a hiu elemek ügyesen felhasználva a lelkesedés légáramlatát, már is sötét felhőkkel ostromolják a napot s mindenáron azt követelik, hogy ne a közjog, köz-törvény és közgazság, hanem az ő joguk, törvényük és az ő igazságuk kapjon életerőt.

Ilyen sötét felhő lebegett mult vasárnap az ujpesti István-tér fölött is, ilyen visszaélés követtetett el a jog, a törvény és igazsággal f. hó 16-án az ugynevezett „Ujpesti népgyűlésen“ is, ahol a népgyűlés szónokai a jog, a törvény és igazság nevében a következő jogtalanságokkal, törvénytelenésekkel és igazságtalanságokkal vádolták a köz-ség Előljáráóságát!

„A 900.000 forint kölcsönösszegeből már 400.000 frtot elköltött az Előljáráóság s nem tudni mire, nem akar elszámolni!“

No ilyen állítással csak országos vásárok alkalmával lehet közönséget fogni!

Hát az Előljáráóságának a számadásait és így a kölcsönre vonatkozó számadásait is nem megvizsgálta-e a számvizsgáló bizottság, nem tárgyalta-e a képviselőtestület? Hát a tisztelt népszónokok nem érdeklődnek a közügyek iránt, nem olvasnak hírlapokat s nincs tudomásuk arról, hogy e számadásokat a megyei törvényhatóság f. é.

junius havi közgyűlésén felülvizsgálta és jóváhagyta?

Dehogyan nem tudják! Eppen olyan jól tudják mindezeket, mint mi, csak nem akarják tudni, mert ha akarnák, akkor nem lehetne népgyűléseket tartani!

Legyen róla Ujpest közönsége meggyőződve, a község Előljáráóságát sokkal nyugodtabban alszik a kölcsönösszege vonatkozó számadások dolgában, mint a népszónokok bármelyike, mert igen jól tudja, hogy rendben van a szénája s hogy a népszónokok is csak azért elégedetlenek, mert nekik nem számolt el az Előljáráóság azzal a kölcsönösszegegel.

Az Előljáráóság örvendene legjobban, ha a belügyminiszter egy külön biztos által felülvizgáltatná a kölcsönösszege s bármilyen néven nevezendő összege vonatkozó számadásait, legalább egyszer s mindenkorra kiütköztetné az illetőknek kezéből a gyanúsításnak csunya fegyvere.

„Az előljáráóság — hangzott a népgyűlésen a további vád — jogtalan felszámításokat tett az aszfaltjárda költségeinek kivetésénél a háztulajdonosokkal szemben!“

No ennél az állításnál se oszlott még szét üresebb szappanbuborék azon az István-téren!

Hát nem hagyta jóvá a vármegye az aszfaltjárda készítését, hát az elszámolásokat nem vizsgálta felül az államépítészeti hivatal? Hát a tisztelt népszónokok nem tudják, hogy azt az egy-két háztulajdonost, aki a felszámi-

TÁRCZA.

A hibák.

— Csevegés. —
 Brankovics Györgytől.

Aki azzal dicsekszik, hogy tökéletes; az — bocsanat, de már csak kimondom — tökéletes bolond! Bejártam Tolnát, Baranyát, bepillantottam az egyiptomi piramisokba és az eszkimók ronda viskóiba, ott dözsöltem a fejedelmi udvarok asztalánál s ott koplaltam a nyomor tűzhelyénél de tökéletes lóra és tökéletes emberre sehol sem akadtam s nem is fogok akadni mindaddig, míg egy napra két vasárnap nem esik.

Aki az emberi természetben tökélyt keres, az éppen olyan haszontalan munkát végez, mint aki vizet hord a tengerbe és szerencsét mos fehérre!

Egy régi példaszó azt mondja: »a halottakról vagy semmit, vagy csak jót!« Ami az élőket illeti, mi tagadás benne, bizony azok mind ragyások s a ragyát felszemmel is meg lehet látni. Minden koponyának van egy puha és minden szívnek van egy kemény helye. Minden rózsának meg van a tövise s minden napnak van éjjele! Meg a nap is foltos, meg az ég is felhős. Nincs olyan bölcs, akivel a balgaság, a hiúság piacán sátrat ne építtetne. Ahol a bolondságot meg nem láthattam,

meghallottam a csörgőt. Valamint a fenyvágárnak árnya: ugy az emberi jonak is rossza van; meg az árvaszék is elszámítja magát s a remete sínes mennyei anyagból gyúrva.

A hibák ugyan nincsenek az embernek homlokára írva s ez igen jó, mert különben az emberek borzasztó széles karimájú kalapot hordanának; de amily igaz, hogy az egyik tojás a másikhoz hasonlít, oly igaz az is, hogy minden ember hibás!

Senki sem mondhatja meg, mikor üti ki a szeg a fejét a zsákból, mikor törnek elő a napfényre a hibák az emberből, mert a nyul éppen akkor ugrik ki a bokorból, amidőn legkevésbé várjuk.

A gyöngye lábú ló talán nem botlik meg egy mertföldnyire, de a botlás oka benne rejlik s a lóvas jól teszi, ha mindig erősen fogja a zablát!

A kova akármilyen hideg, tüzet rejt magában s mihelyt aczeloddal ráütöttél, szikrákat hány; a puskaporos hordót tehát meg a kova közleleiben sem jó hagyni!

Ha soha se feledkezzenek meg arról, hogy a világon csak tökéletlen emberekkel lehet dolgunk; soha se jönnének dühbe, hogy egyik vagy másik barátunk hibáit felfedeztük.

A penészes ruha könnyen szakad s a repedt edényből kiszivárog a víz! Boldog az, aki a hústól s a vértől mit se vár, soha sem csalódhatik! Az emberek a legjobb esetben is csak emberek s a legjobb viasz is elolvad.

A jó ló — azt mondják — soh' se lép felre s a jó asszony soh' se állítja a dolgot előre! —

Igaz, csak hogy az ily lovak és az ily asszonyok Eldoradón kívül sehol sem teremnek! Ebben a mi gonosz világunkban a legegyszerűsebb fának is görcse van. Nincs búza pipacs nélkül, a legkitünőbb kocsis is felfordul egyszer s meg az edesanyánk is alsózza néha a levest!

Balgaság tehát egy-két hiba miatt kiadni jó barátainknak az üllevelet, mert aki tulad egyszerű lován, nagyon könnyen egészen vaknak a birtokába juthat! Miután tehát egytől-egyig hibásak vagyunk, meg kellene az egymáshoz hasonló tanultunk és miután mindnyájan üvegházban élünk, nem kellene kövekkel dobálodoznunk. Ki ne kaczagna a cigányon, midőn a szerencsének azt kiáltja, hogy: »juj, de fekete vagy koma!« Más emberek tökéletlenségei, ebből láthatják, a saját tökéletlenségeinkre is rámutatnak, mert az egyik bírka nagyon hasonlít a másikhoz s ha a szomszédom szemes, én sem leszek vak! Általában a szomszédját mindenki tükörnek tarthatná, akiben a saját hibáit meglátva, mindenki azt javílna önmagán, amit a szomszédján rosszal!

A legkiálthatatlanabb ember az, aki mindenki házába beüti az orrát s a mások hibáinak felfedezhetése vegett nagyítóüveget hord. Az ilyen ember sokkal okosabban tenné, ha a saját küszöbén belül tekintene körül, az ördögöt alkalmasint ott fedezné fel, ahol legkevésbé gondolta. Amit látni ohajtunk, azt úgy is meglátjuk, vagy legalább látni véljük. Hiszen a hiba mindig vastag ott, ahol a szeretet vékony! Kiálthatatlan lesz a rózsavíz is, ha

tás ellen jogorvoslással élt, az illetékes bíróság keresetével elutasította?

Dehogy nem tudják! Éppen olyan jól tudják mindezeket, mint mi, csak nem akarják tudni, mert ha akarnák, akkor nem lehetne népgyűléseken szónokolni!

És vajjon mit bizonyít az a példa, hogy az Elöljáróság ott, ahol az alantás közeg tévedésből hibás számítást eszközölt, a háztulajdonos első panasz-szavára, a hibás számítást helyesbítette?

Azt bizonyítja talán, hogy a birkának nemcsak a gyapjára, hanem a bőrére is vágyik?

Ellenkezőleg, azt bizonyítja, hogy igazságosan járt el!

Még a pápa is csak a papiroson csalhatatlan, hát egy falusi írnok mért ne tévedhetne. Ebből azonban Népgyűlés elé való fegyvert kovácsolni: valóban nem volt érdemes.

„Az előjáróság — hangzott a harmadik vád — a község házat önbatalmulag 200,000 frt költséggel építteti fel, holott 50 ezer forintos község ház is megjárna Ujpestnek.

No ennél üresebb szalmát még nem csépeltek a római kath. plébánia előtt.

Valóban itt az ideje, hogy már egyszer a miniszterelnök tanítsa ki azokat a Népszónok urakat, hogy a község ház-építését, annak helyét és összegét még 1895-ben határozatilag kimondotta és megállapította a képviselő-testület, hogy azt a megyei törvényhatóság és belügy-miniszterium jóváhagyta s hogy az Urnak még 1899-ik évében is, makacsul állítani olyasmit, ami nem áll, ellemezni olyasmit alkotmányos országban, amit nemcsak atöbbség, hanem felsőbb, legfelsőbb hatóságok is jóváhagytak: se nem jog, se nem törvény, se nem igazság, hanem visszaélés mind a hárommal.

Ötvenezer forintos község háza a fejlődő Ujpestnek?

Hány esztendőre?! Csak azok beszélhetnek ötvenezer forintos község házról, akik az orruknál fogva tovább nem látnak, s akik mások példáján, a székes-

sokáig szagolod. A »kákán is eszmét kereső ember« kellemesebb dolgot művelne, ha kutyáival más embereknek inkább a jó oldalait szimatoltatná ki, ekkor legalább egyetlen kutyának se törnek be más udvarában a derekát.

Ami a saját hibáinkat illeti, nincs a nap-tárban annyi tisztá papiros, mint amennyi kellene: ha mind fel akarnók belkiismeretesen jegyezni. Hála az Istennek azonban, mi el is tudunk tisztességesen hibáinkkal bánni. S ez a fődolog!

Egyik koszorus költőnk azt tanácslá: »Valid be hibádat s megleszen bocsátva.« — Én meg azzal toldom meg a jó tanácsot: »Okuj hibádon s ember lesz belőled.« Ha megannyi hibád van is, ne essel kétségbe, azon remény vigasztaljon, hogy meg sokáig élsz s mielőtt meghalsz, még valami jót is tehetsz!

Hiszen ha csikorog is a taliga, ha török is a ló terde, mégis eljutsz búzáddal a malomba. Bolond az, aki azért, mert nem tehet úgy, — amint akarna: hasra fekszik és semmit sem tesz! Hibával vagy hiba nélkül fel kell a földet szántani, mert különben nem lesz aratás! Az ember tökéletlenséget helyreülíti a gondviselés, azért csak fel a munkára, előre!

„Gyakorta jobb a rossznak a

Forrása, mint a jó, oka!

A hű: tán önzertes,

És a ravasz: csak tüleszes:

Hisz a feltékenység se más:

Mint kis szerelmi túlozás,

Hibáidert tehát ki eítél:

Jogával az rútul, mind, visszaél!

főváros példáján okulni nem akarnak s, akik tíz év mulva ismét újabb község-házat akarnának építeni. Csak a szűkeblü önzés építhet egy két évtizedre középületeket, de nem az előrelátó ész!

Elszomorító a dologban az, hogy az illető felebbező, emlékiratozó, népgyűlést rendező uraktól az előrelátó ész nem lehet megtagadni s mégis vagy a hiányát, vagy a rosszlelkűséget, vagy az áldástalan ellenzéki viselkedést kell feltételezni!

„Az előjáróság. — kiáltá az egyik Népszónok — megvette 28,000 forint-ért Tanos Pálnak azt a házat, amely nem ér többet 12,000 frtnál. Megvette nem azért, hogy árvaházunk legyen, hanem azért hogy megszabadulhasson Tanos Páltól, mert Tanos Pál veszedelmes volt az Elöljáróságra nézve!“

No ennél alaptalanabb váddal még nem lépett fel soha senki ebben a községben! Ezt maga Tanos Pál czáfolná meg első sorban, ha itt volna.

Hogy nem az Elöljáróság kívánta Tanos Pál házat megvenni, az árvaház czéljaira, hanem Tanos Pál ajánlotta azt fel az Elöljáróságnak: azt igen jól tudják azok a képviselők, akik Tanos Pál nevében ezt az ajánlatot tették, de tudják magok a Népszónokok is, hogy a Tanos Pál házat nem az Elöljáróság vette meg, hanem a képviselő-testület közgyűlése határozta el a megvételt s a képviselő-testület közgyűlése fogadta el a vételár összegét is. És nemcsak ezt, hanem azt is tudják a Népszónokok, hogy az árvaház vétele csak összel került a községi képviselő-testület elé s hogy az — még a Népgyűlés összehívása előtt, a szeptemberi közgyűlés napirendjére tűzött ki!

Hogy e tényekkel szemben, miként lehet a község előjáróságát egy Népgyűlésen és bárhol is azzal vádolni, hogy utilatput kötött Tanos Pál talpára s azt kibélelte 28,000 forinttal: azt a józan ész ép oly kevéssé képes felfogni, mint ahogy felfoghatatlan az a bátorság, amely meggondolatlanul azzal vádolja a Népgyűlésen felolvasott emlékiratban Tanos Pált és Zsoldos Jánost, hogy szabálytalanságot követtek el.

Hogyan?

Hiszen ez előtt mindig azt hirdették a Népszónokok, hogy Tanos Pál maga a megtestesült szabály, a jog és az igazság! Hiszen ezen erényeiért követték őt mint vezérüket s ezért ültették a bírói székre, ezért választották meg községi képviselővé. És most egyszerre azt állítják róla nyilvánosan, Népgyűlésen, miniszterhez intézet emlékiratban, hogy szabálytalanságot követett el!

Népszónok uraim, ez szeliden szólva hálátlanság és tapintatlanság egy olyan férfival szemben, aki nem is védheti magát az előtt a Nép előtt, mert távol él Ujpesttől. Az önök vádja, gyanúsítása ép oly alaptalan és indokolatlan Zsoldos Jánossal szemben is, mint Tanos Pállal szemben, mert ezek az urak ellenkező nézeteket ugyan gyakran vallottak, de feljelentéseiket egymás ellen soha sem tettek és Zsoldos Jánosnak ép oly kevéssé volt oka félni Tanos Páltól, mint ahogy Tanos Pálnak nem volt mit tartani Zsoldos Jánostól.

Ha az árvaházvétel ügyében valamit szemére lehet lobbantani Zsoldos Jánosnak, akkor az csak a humanitás

amely őt akkor vezette, midőn a közvetítő képviselők ajánlatát magáévá tette s a házvételt a képviselő-testület elé terjesztette.

Humanitásért pedig Ujpest kivételével nem szokás senkit és sehol megkövezni.

„Az előjáróság — hangzott az ötödik vád — nem szándékozik az Árpád-utat rendbehozni, daczára annak, hogy itt minden előzetes kérdés be van fejezve.“

No ezzel az állítással csakugyan a fején találták a szöveget a Népszónok urak!

Akinek nyitva van a szeme: az láthatja, hogy az Árpád-ut kövezéséhez már hozzá fogtak. De a Népszónok urak egy kis fáradtsággal azt is megtudhatták volna, hogy az Árpád-ut kövezésének a megkezdése a villamos vasutak miatt késétt; hogy az előjáróság többször megsürgette a villamos vasutak igazgatóságait, hogy sineiket helyezték át és hogy végre ultimátumként tudatta velök, hogy az Árpád-ut kövezéséhez — akár áthelyezik a sineket akár nem — f. hó 17-én a vállalkozó okvetlen hozzá fog.

Hogy a Népszónokok e tényekkel nem törődtek, hogy a Népet ellenkező állításokkal izgatták: az csak annak a bizonyítéka, hogy egy cseppet sem törődnek ők maguk a joggal a törvényvel, s az igazsággal akkor, amidőn joga, törvényre s igazságra hivatkoznak!

Reméljük a miniszterelnök igazságot fog rövid idő alatt szolgáltatni az Elöljáróságnak!

Veritás.

Népgyűlés.

Tulipiros falragaszok hirdettek a múlt hét utolsó napján, hogy f. hó 16-án, d. e. 11 órakor népgyűlés lesz az István-teren! Vastag betűk hívtak fel az adófizető polgártársakat, hogy jelenjenek meg a rom. kath. plébánia előtt, ismerjék meg az Elöljáróság által elkövetett törvénytelenségeket s szívvel-lellekkel tiltakozzanak.

Nos, a népgyűlés meg tartatott ugyan, de a tiszteit adófizelő polgárok közül se a kellő számban kivезényelt hivatalos, se a magandetektlivek alig valának képesek 20-at feljegyezni, a többi közönséget, számra nevezve mintegy 3—400-at, az iparossegédek, az inasok, a vásári nép s a miséből kijövő nenikék szolgáltattak.

Tepper Ignác rendőrfogalmazó, Szankovics Lajos rendőrfelügyelő, egy rendőrgyákonokkal s kellő számú rendőrökkel pont 11 órakor jelent meg a népgyűlésnek nemzeti lobogóval jelzett helyén s felszólította a népgyűlést rendezőt, hogy nyissák meg a népgyűlést.

Csepreghy Pál hivatkozva arra, hogy a templomban meg nem fejezték be a mise, kéri a népgyűlést megnyitását tíz perczre elhalasztani. A rendőrség képviselője beleegyezett a haladékba s így történt, hogy bizony már fél tizenkettőre járt az idő, amidőn Csepreghy Pál az emelvényre lépett, üdvözölte a megjelenteket, nyugálomra és rendre intette őket s a népgyűlés összehívásának czélját ebben a két mondatban foglalta össze:

»Szándékunk a népnek Ujpest bajait elmondani, a község belügyeit szellőztetve a törvénytelenségek ellen tiltakozni.« Ezek után felszólította a népgyűlést, hogy válasszon elnököt és jegyzőt.

Elnökké Csepreghy Pál s jegyzővé ifj. Szalay Károly választott meg, mire az elnök az első szónoknak, Mártonffy Imrénnek átadta a szót.

Mártonffy Imre azzal kezdte, hogy minden községet aszerint ítélnék meg, amilyen a vezetése. Ujpest azelőtt csak rossz hatásairól volt híres, most azonban rossz előjárósága teszi hírhedt. Ez az előjáróság ugyanis törvénytelenül választott meg s törvénytelenül működik. Itt az ideje azonban, hogy

oda kiáltunk neki: Eddig és ne tovább! Beszéde folyamán bizonyítja, hogy az esküdttek dupla napidijakat szedtek, hogy az aszfaltjárda költségeit dupla kretával számították fel; hogy az Árpád-utat, habár már teljesen el van ez irányban minden kérdés intézve, nincs remény, hogy ez évben kiépítsék, hogy 900.000 frt kölcsönt vettek fel, abból 400.000 frtot már elköltötték s nem lehet tudni, mire, hová tették a pénzt, arról számolni nem akarnak, a pótdókat azonban felszigázzák. Az árvaházat, amely 12.000 frtnál nem ér többet, megvették az árvaalaptól 28.000 frtért, csak azért, hogy Tanos Pált eltehesse láb alól a sötétben munkálkodó előjáróság, igen, csak ezért utilapot kötöttek a talpa alá s kibélelték azt 28.000 frttal. Ilyen állapotok csak Ázsiában vannak és Ujpesten mégis azt mondják, hogy Ujpest boldog! Ez az állítás eszébe juttatja szónoknak azt a keleti mesét, amely szerint nagyon beteg volt egyszer a perzsa királya s az orvosai azt mondták neki, hogy csak akkor kapja vissza az egészségét, ha olyan embernek veszi fel az ingét, aki boldog. Nagyon sokáig kerestek ilyen embert, de nem találtak. Végre egy gödörben fekvő koldusra akadtak, aki azt mondta, hogy ő boldog. Nosza vittek örömmel a királyhoz, le is vetkőztették rögtön s ekkor kitűnt, hogy nincs inge. Ilyen az ujpestiek boldogsága is. Ez ellen a boldogság ellen tiltakozik ez a népgyűlés. Az országban beállott az új rendszer, álljon be Ujpesten is! Ez azonban csak úgy érhető el, — végzi a szónok — ha a polgárság a választások napján majd összetart és oly embereket választ, akik a nép érdekeit képviselik.

Mauks János azon kezdte beszédjét, hogy az előjáróság az ujpestiek birkatermesztét felhasználva, már nem elegendi meg a gypjával, hanem a bőrt is lenyuzza, pedig hát a népnek nemcsak kötelességei, hanem jogai is vannak. E jogok elkövetésének bizonyítására felhozza, hogy az esküdttek számát 20-ról azért redukálták 10-re, hogy csak olyan emberek legyenek a községvezetésben, akik nem a nép érdekeit védik. Elmond ezután néhány esetet az aszfaltjárda-költségek jogtalan felszámításáról. Kifogásolja egészségi és szépségi szempontból a templom-ter beépítését s arra kéri a polgárokat, hogy jövőben lelkiismeretesebben teljesítsék kötelességüket, ne engedjék magukat fiakkereken vitetni a szavazáshoz, hanem a saját jeleikkel szavazzanak.

Csepreghy a községvezetés ellen kelt ki, felhozta, hogy erre nézve még nincs törvényes határozat, hogy a szerződést *sundán-bundán* vitték a megyéhez s hogy a népgyűlés csatlakozzék azon felelősséghez, amelyet már a belügyminiszterhez benyújtottak s fogadják el azt az emlékiratot, amelyet a népgyűlés jegyzője fog felolvasni.

Szalay Károly felolvassa az emlékiratot, amely abból indul ki, hogy a törvény értelmében önkormányzati joggal csak a képviselőtestület bír, ezt pedig az előjáróság s a bizottságok, különösen az aszfalt és községvezetés építő-bizottságok magukhoz ragadták. Az állítólagos törvenytelenségek bebizonyítására az emlékiratban felsoroltak mindazok a vádak, amelyeket a népgyűlés szónokai elmondottak s végül azon kérelem intézték a belügyminiszterhez, hogy a községvezetést az István-teren ne engedje felépíteni s az összes működést semmisítse meg.

Csepreghy Pál elnök kérdést intéz a népgyűléshez, elfogadja-e a felolvasott emlékiratot?

A népgyűlés egyhangúlag elfogadta, mire Csepreghy Pál a népgyűlést befejezettnek jelentette ki, az eg pedig villámlás és menydörgés közepette néhány öreg esőcseppel szentelte meg a szótiszót — s adót nem fizető népet.

Karcolat.

Az új községvezetés alapfalainak ásása közben, két méternyi mélységben, egy vízözön előtti mammothnak az óriás koponyájára akadtak a földások. A koponya be volt ugyan egy kissé horpadva, de annál kitűnőbb állapotban valának az álkapcsok, amelyek egy elsárgult papírost szorongattak.

»Ez lesz az ő ember végrendelete! kiáltá Hoffner mérnök a leletet az ujpesti muzeum számára rögtön lefoglalva s az elsárgult papírost nagyító üveggel vizsgálta.

»Végem van! — kiáltá egyszerre a különben bátor mérnök s a papírost a nagyító üveggel együtt messze eldobta magától.

Kiváncsi valem a papíros tartalmára. Fel-emeltem s beletekintettem. Hát uramfia, mit láttak szemem?...

A papírosra egy felelősség volt pingálva s egy ujpesti népszónok neve volt aláírva.

Az az ujpesti népszónok a lelet óta halálos ellenségem s keresztény római katolikus létére *vezérezikben* azt kívánja nekem, hogy *hatszor üssön meg a guta!*

Hát tehetek én róla, hogy az ő ember is ujpesti ember volt, s hogy már a vízözön előtt is megfelelőbbek a községvezetés építését?!

Ugye, hogy nem tehetek?!

*

A *vezérezikbe*kről jut eszembe, hogy az ujpesti sajtó egynemely cikkeinek a hangját és tartalmát már csak egy hajszál választja el a híres amerikai »Arizóna Kikker« közleményeinek a hangjától!

Hát kérem több tiszteletdíjat kapnak az újságszerkesztők és újságírók azért, ha véleményeik tárgyilagossá megindokolása s a közügyek kérdéseinek komoly megvitatása helyett egymással személyeskednek, egymást legazemberezik s egymásra ráfogják, hogy felpofoztattak, kidobattak, ezüst kanalat loptak?

Bizony isten, egy hunczutt fillérrel se kapnak azért többet, de kárt szenved közkincsünk: a sajtó iránti tisztelet.

Ne dorongoljuk mi tehát egymás lapjait, ne törjünk egymás fölött pálcát, bizzuk az ítéletet a közönségre.

Más *jutalmunk* azért, hogy ha különböző álláspontokról is, de a közjóknak igyekeztünk szolgálni, a közönség ítéletén kívül ugy sincsen.

*

A *jutalomról* jut eszembe, hogy Zsoldos János községünk jegyzője nagy jutalmat tűzött ki annak számára, aki megtalálja azt a 100.000 frtot, amelyet ő tizenkét év alatt Ujpesten szerzett.

Mert hogy tizenkét év előtt, midőn Ujpestre jött jegyzőnek már vagyonnal bírt, azt nagyon sokan tudják, de hogy már 100.000 frtig vitte volna, arról sajnos épen neki nincs tudomása. Épen azért, ha valaki ezt a 100.000 frtot megtalálja, jutalmul szívesen megfizeti vele azt az összeget, ami meg a 100.000 frt-hoz hiányzik, meg pezsgőt is örömet fizet neki.

*

Az *örömtől* jut eszembe, hogy nagy öröm volt a mult szombaton este 6 és 7 óra között az ujpesti ellenzék polgárok körében.

Egy különben komoly uri ember becsület-szavára állította, hogy a községvezetés építésénél beszűntették a munkát!

Ejen! kiálták Pótz Mihály polgártársunk vendégei!

Borzasztó! sóhajtak az ad hoc bizottság barátjai.

— Ki szűntette be? a belügyminiszter? kérdezek a kíváncsiak

— A munkavezető! este hat órakor! — válaszolja a komoly ur, — mindennap beszűnteti.

A *jó tréfa* ma szájról-szájra jár, én is megörökítem.

*

A *tréfáról* jut eszembe annak a bizonyos irnoknak a tréfája, aki azt mondta hogy: »szeretne ő azt látni, hogy őt vissza ne helyezték!«

Most mindenki azon löri a fejet, vajjon mi mindent tudhat az az irnok, hogy tényleg visszahelyezték?

Tudja azt, hogy azok, akikről állítólag ezifra dolgokat tud, egy szót sem tettek az érdekében, ellenkezőleg, midőn az alispáni végzés visszahelyezte, olyan ügyosztályba helyezték, amely az Ördögsgizetchez nagyon hasonló s inkább büntetés, mint a hallgatás megjutalmazása.

Mindezekért kezeskedik az a bizonyos

** Stern.

HIREK.

— **Pestmegye a Wolfner-gyártelepen.** F. hó 20-án d. u. 4 órakor színről-színre fogja Pestmegyét üdvözölhetni a Wolfner-gyár telepe. E napon vizsgálja meg ugyanis a gyár telepet a megye közigazgatási bizottsága által kiküldött

azon bizottság, amelynek feladata leendő megállapítani, vajon a bőrgyár területén levő csersav és egyéb anyagok hulladékok tényleg megferdítik-e a szomszédos kutak vizet s megromthatják a levegőt. A kiküldött egészségügyi bizottság tagjai: Benitzky Lajos alispán, Frank közegészségügyi felügyelő, Dubraviczky László főjegyző, Bellágh Imre tisztifőgyész, Boross Pál közíg. bizott. tag és a járás orvosa. A bizottság tagjainak becses figyelmebe ajánljuk a Wolfner-gyár telepen lévő kut vizét, amelynél egészségesebb, tisztább és üdebb viz egész Ujpesten nincsen; de figyelmeztetjük a bizottságot arra is, hogy a gyártelep közvetlen szomszédoságában levő Wolfnerkert levegőjénél jobbat, könnyebbet s tisztábbat még a rákospalotai erdőben sem szívhát-nak s így e kettőnek élvezése után, nagyon könnyű lesz azon állítólagos nyaraló háztulajdonosok panaszaik az értékét megállapítani, akik a gyártelep felhalmazott gyárhulladékaikról álmodtak s e rossz álmuk következtében már az összes közigazgatási fórumokat agyonzaklatták. Nagyon szeretnők, ha a bizottság a panaszok udvarait is megvizsgálná, több mint valószínű, hogy ott hamarabb felfedezné a kút vizét és levegőt fertőző anyagok fészket, mint a Wolfner gyártelepen.

— **Az épülő községvezetés** alapfalainak egy része kiásván, Virág Andor kir. főmérnök jelenlétében egy a felszínre mint az alapra nézve minden pont beterveztetett, s erről jegyzőkönyv vetetve föl, a vállalkozónak, a falazat berakására az engedély megadatott. A falépítéshez használt cement-habares felülvizsgálat céljából a m. kir. műegyetem kémlelő osztályához felküldetett.

— **Főutaink rendezése.** A község előjárósága — miután a villamos társulatok igazgatóságaitól a sínek áthelyezését heteken át hiába sürgette — az Árpád-ut kikövezését f. hó 17-én Roheim Nánán vállalkozóval megkezdte, amiről a villamos vasutak hivatalosan értesítettek. Ugyancsak e hét elején megkezdte az előjáróság a váci-ut rendezésének a folytatását is, úgy hogy e vonalon az átjárók is kiépítették, az árvízveszelem többé erről az oldalról a községet nem fogja fenyegetni.

— **Tartalékosok jelentése mozgósítás esetén.** A honvédelmi miniszter a következő körrendeletet hozta ki: A védőerőnyújtás II. és III. részének a nem tényleges állomány legénységnek mozgósítás esetén való bevonulásánál a községi előjárónál leendő jelentkezésére vonatkozó határozványainak módosítását, illetőleg a közös hadügyminiszter azzal egyetértőleg a következőket rendelem: A magyar korona országában és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban tartózkodó nem tényleges állomány legénység mozgósítás esetén a tényleges szolgálatra való bevonulásnál a tartózkodási hely községi eljárójánál elvileg nem köteles jelentkezni. Csak azok, akik honvédelmi igazolványi okmány, vagy belhívó-jegy birtokában nincsenek s akiknek bevonulása alkalomával a vasutat vagy gőzhajót kell igénybe venni, kötelesek elmenetelük előtt az igazoló-jegyért a községi előjárónál jelentkezni, továbbá kötelesek mindazon bevonulók, kiknek gőzhajót kell használniuk, a főtéli hajóállomás községi előjárójánál jelentkezni, akitől a gőzhajóval való utazáshoz a szükséges utalványt kapták. A megszállott tartományokban tartózkodó nem tényleges állomány legénységnek bevonulását, illetőleg az eddigi intézkedések maradására erélyben. Fejerváry Géza.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Scherer Gyula polgári iskolai igazgatót, Kapuvárról az ujpesti polgári leányiskolához helyezte át.

— **Gyümölcs és zöldségárusoknak** a község előjárósága megengedte, hogy készletüket a nyári hónapok tartama alatt, általában a piacon tarthatják, kötelesek azonban gyümölcs és zöldség készletüket éjjel gyekenyel avagy ponyvával letakarni s helyüket tisztán tartani.

— **Zártkörű táncestély.** A »Társas kör« f. e. augusztus hó 5-en, az »Ujpesti Közművelődési Kör« és saját helyiségeiben (Árpád-ut 58.) zártkörű táncestélyt rendez. Személyjegy: 1 frt, családjegy: 2 frt. Jegyek kaphatók a rendezőség tagjainál és este a pénztárnál. A táncestély kezdete 8 órakor. A mulatság

lista jövedelme a kör könyvtár alapja javára fordított. Amennyiben közönségtől valaki tévedésből meghívot nem kapott, kerjük azt bármelyik kör tag ismerősének a hiány rögtönki pótlása végett felemlíteni.

— **Husz krajezárért 50,000 korona.** A szegedi mezőgazdasági kiállítás, melyet a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége rendez, egy tárgysorsjátékkal van kapcsolatban, amely sorsjátéknak nyerő számait a kiállítás utolsó napján, f. é. szeptember hó 10-én fogják kihuzni. A sorsjáték főnyereménye: egy szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdaság, 50,000 korona értéket képvisel s a szerencsés nyerő a készpénz és a tanya közt választhat. A sorsjegyek ára 20 kr. Ennyit pedig mindenki járdozhat a hazafias cselra, azon reményben, hogy 20 kr-ért megnyeri az ötvenezer koronát.

— **Közgyűlés.** Az újpesti »Szechenyi kör« f. hó 9. tartotta III. rendes évi közgyűlést. Ez alkalommal a régi tisztviselőknak a felmentvény megadatván, az új tisztikar választatott meg. Elnök lett: Taussig Lipót, alelnök: Száft János, titkár: Mezei Géza, jegyző: Müller Imre, pénztáros: Müller Ede, ellenőr: Fodor József, könyvtáros: Nagy Ernő, háznagy: Kemendi Ernő, választmányi tagok: Langfelder Ferencz, Lówy Arnold, Partos József és Spitzer Adolf.

— **Névmagyarosítás.** Blau Dávid újpesti lakos s a »Szechenyi«-kávéház tulajdonosa belügyminiszeri engedéllyel Benkő-re magyarosította a nevet.

— **Kerékpáros-verseny Újpesten.** Az »Újpesti Kerékpáros-Egyesület 1898« f. hó 23-án d. u. 4 óraker tartja első országúti 20 kilométeres házi versenyt. Indulás d. u. pont 4 óraker a meyeri csárda mellett levő 11-es számú kilométer jelző kőtől a Dunakeszen tul levő 21-es jelzőkőig és vissza. A versenyzők 3—3 perczenként indulnak s csak egyesületi tagok vehetnek részt. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

— **Előadó ülés.** Az újpesti »Szechenyi kör« folyó hó 23-án vasárnap d. u. 2 óraker saját helyiségeiben, (váci- és Árpád-ut sarok) választmányi ülést tart. Ezt 3 óraker rendes ülés követi, melynek műsora a következő: 1. Elnöki megnyitó. Tartja Taussig L. 2. Ertekezés. Tartja Száft Jenos. 3. Szavaltat. Tartja Müller Imre. 4. Ertekezés. Tartja Langfelder F. 5. »Vajda Hunyadon« szav. Éliás Zs. 6. »Ábrándok« irta és felolv. Partos J. 7. Szavaltat. Tartja Taussig Lipót. 9. »A szegény zenesz története.« felolv. Vajda Zsigmond. Vendégeket szívesen lát, az elnökség.

— **Egy kis finánczpraktika.** A finánczoknak régi fogása az, hogy azon üzletekbe, ahol a bor és sörnek palaczkokban való elárúsítása meg van engedve, beküldenek egy felfogadott embert, aki egy palaczk sört vásárolva — miután nagyon szomjas — annak a dugóját a kereskedővel ki is huzatja, a lesben álló fináncz azonban e pillanatban a boltba toppan, ráfogja a kereskedőre, hogy a sört kiméri, jegyzőkönyvet vesz fel s hatósága által megbírságot tartja az illető szatócsot. A bírságból persze, ahol feljelentés nélkül nem intézhető a dolog, neki jutalek jár. Ilyen feleberelt atyafi állított be f. hó 16-án este 10 óra után Deutsch József szatócs templom-utczai boltjába s aihogy rátette a kezét a sörös palaczkra, rögtön ott termett a fináncz is, s rettentően gorombáskodva igyekezett konstatálni az italmérsi kihágást. A szatócs neje látván, hogy a munkás s a fináncz megjelenése előre kicsinált dolog, szánakozólag nevezett a munkásra s csodálkozásának adott kifejezést, hogy már az egyszerű magyar ember is ilyen csunya dologra vállalkozik. Az egyszerű magyar azonban még csunyább dologra is vállalkozott, a szatócs nejet egyszerűen fejbe ütötte s a neje segítségére siető férjnek is több helyütt megsebesítette dulakodás közben az arcát. A késő éjjeli idő daczára is temerdek nép szaladt össze s csak Deutsch szatócs higgadságának köszönhető, hogy a finánczot meg a munkást tisztességesen helyben nem hagyták. A dolognak nagyon természetes folytatása leend a bíróságnál, a Pénzügyigazgatóság azonban nagyon jól tenné, ha az ilyen finánczpraktikának a gyakorlásától a közegeit egyszerűs mindenkorra eltiltaná.

IRODALOM.

Az Olesó Könyvtár új füzetei. A Gyulai Pál szerkesztésében megjelenő népszerű vállalat pihenő nélkül halad tovább abban a törekvésben, hogy egyesítse magában a hazai és külföldi tudományos- és szépirodalom színe-javát. Olesóságával, kitűnően megválogatott füzeteivel méltán rá is szolgál arra, hogy minden magyar házban ott legyenek csinos füzetek. Az újabbban megjelentek: Kozma Andor szép emlékeszede Arany Lászlóról (1116. szám), melylyel a Kisfaludy-Társaság idei nagygyűlésén a »Delibábok hőse« költőjének oly nagy hatással aldozott. Magvas essay, mely találoan jellemzi az új magyar költészet az egyik legnagyobb alakját. Az új magyar elbeszélő irodalmat egy érdekes novella képviseli »A Balogh hadnagy története« legifj. Szász Károlytól (1117—118. sz.), melynek magyar társadalmi keretében ügyesen szövődnek az érdekesítő elbeszélés szálai. Nagy olvasottságra számíthat Richter Jenő nemet birodalmi képviselő híres könyve »A szocializmus diadala után« (1119—121. szám), melyet Zsigány Árpád a 225-ik nemet kiadás után magyarított. Azokat az állapotokat állítja elénk, mikor a szocialdemokratia már diadalmaszkodott és elvei kudarcot vallanak. Rendkívül érdekes volta mellett bizonyít esemény-szerű sikere, mert negyedmillió példányban kelt el rövid időn belül. Végül Ouida egy gyönyörű novellája, »Egy flandriai kutya« (1122. sz.), zárja be a sort, melynek egyes számai 10 krajezárjával a kiadó »Franklin-Társulatnál« Budapesten, (IV. Egyetem-utca 4. sz.) vagy minden hazai könyvkereskedésben is megrendelhetők. Az Olesó Könyvtár teljes lajstroma minden könyvkereskedésben kapható, valamint külön jegyzéke a fürdői és úti olvasmányul alkalmas »szépirodalmi« füzeteknek is.

Dühöngő béke van most az egész viágon, csak nem regiben ült együtt a haagai békekonzferencia a hol a nagyhatalmak szoval ugyan nagyon erősködtek a béke mellett mikor aztán tette került volna a sor, meg azt sem tették meg, hogy kötelezzék magukat egyideig a hadseregnek tovább nem fejlesztésére! A békekonzferencia véget ért és Belgiumban forradalmi mozgalom indult meg, Spanyolország követte a jó példát, Olaszországban potokodnak a képviselők meggyomrozzák egymást, hogy Ferdinándot detronizálták! Milán szerb exkirályra ketszer is rá löttek! Majd meg oda jutunk hogy imába szöve szövi az emberiség csak a beketői ments meg minket Uram Isten! a háborút majd elvegezzük magunk. Mindezekről bővebben és érdekesebben, mint egy napihir keretében lehet, irásban és képen értekezni a legjobb illusztrált heti lap a Kepes Családi Lapok. Kiadóhivatala (Bpest VI., Szondy u. 11.)

Szerkesztői üzenetek.

M. N. urnak. Kívánságára ezennel kijelentjük, hogy lapunk múlt számának nyilttere, Egy régi Újpesti polgár aláírásával nem a község Előljáróságától származott.

C S A R N O K.

Mikép lettem gézengussá.

irta: Naszályi Sándor.

A feleségem nem szívesen látja, ha az esttel házon kívül töltöm el. Nem azért, mert szórakozásomat ügyeli, — hanem mert szeret. S miután ez nekem is igen jól esik rossz neven sem vehetem tőle. Neha azonban mégis kénytelen belátni, hogy a nős ember sem ühet mindig otthon. Ilyenkor aztán kimenőt kaptam. Legutóbb abból az alkalomból, hogy egyik hivatalnok-társam öcscsének a menyasszonya kitűnő sikerrel végezte a polgari iskolát, mely rendkívül fontos eseményt természetesen egy jönevű Ferenczvárosi vendéglőben, illő ünnepélyességgel kellett megbankettezni.

Abban a házban, amelyben én lakom, egy emelettel feljebb, a 3. emeleten lakik egyik kolegám, akivel együtt mentem el az estve. Utközben egekig magasztalta kedves élete parját, hogy milyen bajos, milyen aranyos, olyan jó es szeled, ugy emek mint a galambok. Ha neha későn jövök haza — monda — nem szól egy rossz szót se, legföllebb, ha kérdezi: jól mulattam-e? Pompás asszony vége kolegám.

No — feleltem — akkor az enyem már külföld. Ő sem szokott ugyan lehordani, ha ilyen esti kirándulásokból kissé elkésve jövök haza, de azért oda repíti felem: te perna-hajder te, na te már javíthatatlan lump maradsz. En azonban ezt neki szívesen megbocsátom, mert nagyon szeretetreméltóan mondja, s ezek után rendesen szerfőltt előzekeny irányomban.

A közvacsorán egyebek közt ettünk is, a mit nem minden bankettől lehet elmondani, de hogy ittunk is, az természetes. Nem vagyok a hornak tulságosan kedvelője, — csak akkor iszom, mikor eszem. Akkor pedig sokat ettem. Eeszségemre való tekintéltől tehát sokat ittam is. Aztán pedig még a következők egészségére is keilt innom: 1. a menyasszony 2. a vőlegény, 3. a menyasszonyi szülek, 4. a vőlegény szülei, 5. a leendő pár gyermekeinek, 6. a vőlegény főnöke, 7. a menyasszony bátyjának egészségére, akit művészek neveznek s miután hosszú haja már regen van, alighanem rövid idők multán híres ember is lesz.

En ugyan nem tudom megerteni, hogy lehet a mások egészségére kedvező befolyással, ha a miüket főnkre tesszük, de azért kénytelen voltam minden kocczintás után poharam tartalmát másvilágra küldeni.

(Vége következik.)

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönségnek b. tudomására hozni, hogy **Újpesten, Árpád-ut 8. szám alatt (Diamanstein-féle ház) egy, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő egészen újonnan berendezett**

női kalaptermet

nyitottam.

Számos even át a főváros legelőkelőbb üzleteiben szerzett tapasztalataimnál fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű hölgyközönség legmagasabb igényeit is minden tekintetben kielégíthetem.

A legizlésebb kivitelű kalapokat pontos kiszolgálás mellett a legjutányosabb árban bocsátom t. vevőim rendelkezésére.

A nagyérdemű hölgyközönség becses pártfogását és támogatását kerve maradok mély tisztelettel

Schwartz Teréz.

Átalakítások elfogadtatnak.